2021 no. 203

AFKONDIGINGSBLAD VAN ARUBA

LANDSVERORDENING van 17 december 2021 houdende regels betreffende de integriteit van kandidaat-ministers en ministers (Landsverordening integriteit ministers)

Uitgegeven, 22 december 2021

De minister van Justitie,
Veiligheid en Integratie, a.i.
J.H.E. Croes

IN NAAM VAN DE KONING!

DE GOUVERNEUR van Aruba,

In overweging genomen hebbende:

- dat bevordering van de bestuurlijke integriteit van essentieel belang is;
- dat bevordering van de bestuurlijke integriteit in het regeerakkoord is opgenomen, specifiek het introduceren van een landsverordening dat de screening van ministers regelt;
- dat het voorkomen van corruptie en het goed functioneren van de rechtsstaat mede afhankelijk is van de integriteit van politieke ambtsdragers;

Heeft, de Raad van Advies gehoord, met gemeen overleg der Staten, vastgesteld onderstaande landsverordening:

Hoofdstuk 1
Begripsbepaling

Artikel 1

In deze landsverordening en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

gezinsleden: echtgenoot, of partner, alsmede de kinderen en hun echtgenoten of partners, alsmede pleeg- en stiefkinderen en hun echtgenoten en de ouders van de kandidaat, dan wel de minister;

formateur:	degene die door de Gouverneur is belast met onderzoek dat verwacht wordt te leiden tot de voordracht tot benoeming van ministers, dan wel de minister-president, indien het de tussentijdse vervanging van een minister betreft;
kandidaat:	degene ten aanzien van wie het voornemen bestaat tot de voordracht tot benoeming als minister;
minister:	een minister, de Gevolmachtigde Minister, plaatsvervanger Gevolmachtigde Minister, of de gevolmachtigd minister;
nevenfunctie:	elke functie, betaald of onbetaald, die naast het ambt van minister wordt uitgeoefend;
nevenwerkzaamheid:	een werkzaamheid naast het hoofdberoep, welke niet als beroep is aan te merken;
partner:	degene met wie de minister ten tijde van zijn ministerschap, dan wel de kandidaat ten tijde van zijn benoemingsvoordracht een gezamenlijke huishouding voert;
zakelijke belangen:	alle rechten, direct of indirect, die iemand heeft op opbrengsten uit ondernemingen, of die in een stichting zijn ondergebracht.
onderneming:	een duurzame organisatie van arbeid en kapitaal dat door deelname aan het economisch verkeer beoogt winst te behalen

Hoofdstuk 2
Onderzoek voor benoeming

Artikel 2

1. Voordat een kandidaat voor het ambt van minister wordt voorgedragen voor benoeming, worden ten aanzien van de betrokkene met diens schriftelijke toestemming, in elk geval de volgende onderzoeken verricht:
   a. een justitieel onderzoek;
   b. een staatsveiligheidsonderzoek;

c. een fiscaal onderzoek;
d. een onderzoek naar ongebruikelijke transacties;
e. een medisch onderzoek naar de algehele lichamelijke en geestelijke gesteldheid, mede omvattende een onderzoek naar het gebruik van de bij Landsverordening verdovende middelen (AB 1990 no. GT 7) verboden verdovende of bedwelmende middelen;
f. een onderzoek door de formateur naar aanleiding van de aan hem verstrekte gegevens, bedoeld in artikel 10, alsmede naar andere, bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, vast te stellen gegevens.

2. Het verzoek tot uitvoering van de in het eerste lid bedoelde onderzoeken wordt door de formateur gedaan. De uitkomst van de onderzoeken wordt medegedeeld aan de formateur en aan de Gouverneur.
3. Indien de formateur tevens kandidaat is, wordt het verzoek tot uitvoering van de in het eerste lid bedoelde onderzoeken gedaan door de voorzitter van de Raad van Advies. De uitkomst van de onderzoeken wordt aan de voorzitter van de Raad van Advies en aan de Gouverneur medegedeeld.
4. Voordat een persoon voor de functie van formateur wordt aangewezen, wordt ten aanzien van de betrokkene met diens schriftelijke toestemming een justitieel onderzoek en een staatsveiligheidsonderzoek verricht.
5. Het verzoek tot de in het vierde lid genoemde onderzoeken wordt gedaan door de voorzitter van de Raad van Advies. De uitkomst van de onderzoeken wordt medegedeeld aan de voorzitter van de Raad van Advies en aan de Gouverneur.

Artikel 3

Het justitieel onderzoek wordt verricht door de procureur-generaal. De procureur-generaal verstrekt de justitiële gegevens, voor zover aanwezig, uit de strafregisters en het strafkaartensysteem van de justitiële documentatiedienst en door tussenkomst van de Korpschef alle relevante gegevens afkomstig van openbare en gesloten bronnen dat het Korps Politie Aruba tot zijn beschikking heeft, die op de desbetreffende kandidaat betrekking hebben, aan degene bevoegd tot ontvangst van de bevindingen van het justitieel onderzoek in deze landsverordening. Tevens verstrekt de procureur-generaal aan de in de tweede

volzin bedoelde persoon een verklaring, waaruit blijkt of de kandidaat al dan niet verdachte is of is geweest in een lopend of reeds afgesloten strafrechtelijk onderzoek ter zake van een misdrijf, tenzij het belang van dat onderzoek zich daartegen verzet.

Artikel 4

1. Het staatsveiligheidsonderzoek wordt verricht door het hoofd van de Veiligheidsdienst Aruba. Het hoofd van de Veiligheidsdienst Aruba verstrekt, aan degene bevoegd tot ontvangst van de bevindingen van het staatsveiligheidsonderzoek in deze landsverordening, de relevante gegevens, uit de bestanden van die dienst, indien aanwezig, die op de desbetreffende kandidaat betrekking hebben en die door die dienst is verzameld ter uitvoering van de artikelen 2, eerste lid, en 3, eerste en tweede lid, van de Landsverordening Veiligheidsdienst Aruba (AB 2002 no. 115), tenzij het belang van de staatsveiligheid zich daartegen verzet.
2. De formateur, dan wel de voorzitter van de Raad van Advies indien het de kandidatuur van de formateur betreft, verzoekt het hoofd van de Veiligheidsdienst Aruba een verdergaand onderzoek te verrichten naar de desbetreffende kandidaat, uitsluitend indien een ernstig vermoeden bestaat dat de bescherming van de belangen, bedoeld in artikel 2, eerste lid, van de Landsverordening Veiligheidsdienst Aruba, wordt bedreigd.

Artikel 5

1. Het fiscaal onderzoek wordt verricht door de Inspecteur der Belastingen. Hij verstrekt een algemeen oordeel over het fiscale gedrag over de afgelopen vijf jaar van de desbetreffende kandidaat en maakt melding van eventuele omstandigheden die van belang kunnen zijn voor de integriteit van de beoogde ambtsuitoefening. Daarbij wordt tevens opgave verstrekt van het inkomen en, voor zover bekend, de vermogensbestanddelen van de kandidaat.
2. Voor zover de kandidaat voorafgaande aan zijn kandidaatstelling werkgever is, wordt tevens een onderzoek verricht door de Directeur van de Sociale

Verzekeringsbank. Hij verstrekt een algemeen oordeel over het premiegedrag over de afgelopen vijf jaar en maakt melding van eventuele omstandigheden die van belang kunnen zijn voor de integriteit van de beoogde ambtsuitoefening.

3. Het fiscaal onderzoek omvat tevens een onderzoek door de Ontvanger der Belastingen. Hij verstrekt een algemeen oordeel over betalingsgedrag van belastingen en premies over de afgelopen vijf jaar en maakt melding van eventuele omstandigheden die van belang kunnen zijn voor de integriteit van de beoogde ambtsuitoefening.
4. Het fiscaal onderzoek kan leiden tot het treffen van voorzieningen, die de instemming behoeven van de Inspecteur der Belastingen, de Directeur van de Sociale Verzekeringsbank, dan wel de Ontvanger der Belastingen.
5. Het eerste tot en met vierde lid zijn van overeenkomstige toepassing ten aanzien van ondernemingen en rechtspersonen waarin de kandidaat een aanmerkelijk belang of een meerderheidsbelang heeft, of waarin de kandidaat bestuurder of beleidsbepaler is of is geweest.
6. De algemene oordelen worden alleen verstrekt aan degene bevoegd tot ontvangst van de bevindingen van het fiscaal onderzoek op grond van deze landsverordening.

Artikel 6

1. Het onderzoek naar ongebruikelijke transacties wordt verricht door het hoofd van het Financial Intelligence Unit Aruba. Indien er gegevens en inlichtingen, zoals bedoeld in artikel 24 van de Landsverordening voorkoming en bestrijding witwassen en terrorismefinanciering (AB 2011 no.28), over een kandidaat aanwezig is, worden de relevante inlichtingen verstrekt aan het hoofd van de Veiligheidsdienst Aruba.
2. Het hoofd van de Veiligheidsdienst Aruba betrekt bij het staatsveiligheidsonderzoek de in het eerste lid bedoelde relevante bedoelde inlichtingen.

Artikel 7

1. Het medisch onderzoek wordt voor wat betreft de lichamelijke gesteldheid verricht door een bedrijfsarts, en voor wat betreft de geestelijke gesteldheid door een gezondheidszorgpsycholoog. De bedrijfsarts en de gezondheidszorgpsycholoog worden aangewezen door de formateur.
2. Indien een kandidaat het niet eens is met de uitslag van het medisch onderzoek bestaat de mogelijkheid tot het aanvragen van een tegenonderzoek door een door de formateur goedgekeurde bedrijfsarts of gezondheidszorgpsycholoog.

Artikel 8

1. De formateur bevordert geen voordracht tot de benoeming van een kandidaat indien:
   a. de voordracht zich niet verdraagt met de uitkomst van enig in artikel 2, eerste lid, bedoeld onderzoek;
   b. de formateur zich niet kan verenigen met de afspraken, bedoeld in artikel 12, eerste lid;
   c. zakelijke belangen, nevenfuncties of nevenwerkzaamheden van gezinsleden van de kandidaat, voor zover deze niet op afstand zijn gezet respectievelijk zijn neergelegd, naar het oordeel van de formateur afbreuk zouden kunnen doen aan een objectieve en onpartijdige besluitvorming of zouden kunnen leiden tot onwenselijke vermenging van belangen bij de uitoefening van het ambt van minister;
   d. de kandidaat gedurende de periode van acht jaar direct voorafgaand aan de voordracht is veroordeeld wegens een misdrijf;
   e. de kandidaat verdachte is in een lopend strafrechtelijk onderzoek ter zake van een misdrijf;
   f. de kandidaat niet of niet tijdig een regeling treft om zijn zakelijke belangen op afstand te zetten, dan wel nalaat zijn nevenfuncties en nevenwerkzaamheden op te geven;

g. de kandidaat geen regeling betreffende de betaling van belastingen of premies heeft getroffen of een zodanige regeling niet of niet volledig is nagekomen;

2. Indien een kandidaat niet zal worden voorgedragen tot benoeming als minister, deelt de formateur hem dit zo spoedig mogelijk schriftelijk mee onder vermelding van de reden daarvan.

Artikel 9

1. De resultaten van de onderzoeken, bedoeld in artikel 2, eerste lid, en de inhoud van gesprekken en correspondentie tussen de formateur en de kandidaat, zijn vertrouwelijk. Over de inhoud daarvan worden, behalve aan de Gouverneur, geen mededelingen gedaan.
2. De formateur zendt aan de Gouverneur een overzicht van de wijze waarop toepassing en gevolg is gegeven aan het bepaalde in artikel 11, eerste en tweede lid.
3. De resultaten van de onderzoeken, bedoeld in artikel 2, eerste lid, en de inhoud van gesprekken en correspondentie tussen de voorzitter van de Raad van Advies en de formateur, die tevens kandidaat is, zijn vertrouwelijk. Over de inhoud daarvan worden geen mededelingen gedaan.
4. De voordracht van de kandidaten aan de Staten gaat vergezeld van een samenvatting van het resultaat van de screening.

Hoofdstuk 3
Schriftelijke verklaringen en kennisgevingen vóór benoeming

Artikel 10

1. De kandidaat en zijn gezinsleden dienen ieder bij de formateur een schriftelijke verklaring in, overeenkomstig een bij regeling van de minister, belast met algemene zaken, vast te stellen model, ten aanzien van zijn zakelijke belangen, nevenfuncties en nevenwerkzaamheden.

2. De schriftelijke verklaring wordt door zowel de kandidaat als diens gezinsleden naar waarheid duidelijk, stellig, volledig en zonder voorbehoud ingevuld en ondertekend.
3. De schriftelijke verklaring bevat in ieder geval het navolgende:
   a. een nauwkeurige beschrijving van de zakelijke belangen en de overige vermogensbestanddelen, onder vermelding van zowel de activa als de passiva;
   b. een nauwkeurige beschrijving van de aard van de nevenfuncties en nevenwerkzaamheden;
   c. de vermelding van de aard en de omvang van met de nevenfuncties en nevenwerkzaamheden mogelijk verbonden voordelen, in welke vorm dan ook.
   d. een overzicht van de vermogensbestanddelen;
   e. een expliciete bepaling dat de schriftelijke verklaring naar waarheid, volledig en zonder voorbehoud is ingevuld.
4. Ter zake van vermogensbestanddelen, uitgezonderd onroerende zaken, die niet een drempelwaarde van Afl. 20.000,- te boven gaan, behoeft geen opgave te worden gedaan.

Artikel 11

1. De kandidaat is gehouden zijn zakelijke belangen op afstand te zetten en zijn nevenfuncties en nevenwerkzaamheden neer te leggen.
2. Indien zich naar het oordeel van de formateur vanwege zakelijke belangen, nevenfuncties of nevenwerkzaamheden van gezinsleden onwenselijke vermenging van belangen bij de uitoefening van het ambt van minister kunnen voordoen, stelt de formateur de kandidaat en de betreffende gezinsleden hiervan op de hoogte.
3. De formateur neemt de beslissing, bedoeld in het tweede lid, niet dan nadat hij eerst advies heeft ingewonnen van de voorzitter van de Raad van Advies. Het advies wordt zo spoedig mogelijk vastgelegd, doch uiterlijk binnen een week na ontvangst van het verzoek van de formateur. Dit advies wordt tevens aan de Gouverneur in afschrift gezonden.

4. Voor zover van toepassing dienen de kandidaat of de gezinsleden zo spoedig mogelijk nadat zij voorzieningen hebben getroffen voor het op afstand zetten van hun zakelijke belangen of het neerleggen van een nevenfunctie of nevenwerkzaamheid een nieuwe schriftelijke verklaring als bedoeld in artikel 10, eerste lid, in bij de formateur. Artikel 10, tweede tot en met vierde lid, is van overeenkomstige toepassing.
5. Indien de formateur kandidaat is voor de benoeming tot minister, is hij voor de toepassing van dit artikel te zijnen aanzien verplicht het advies in te winnen van de voorzitter van de Raad van Advies. Dit advies wordt tevens aan de Gouverneur in afschrift gezonden.

Artikel 12

1. De afspraken, voor zover van toepassing, betreffende het op afstand zetten van de zakelijke belangen en de regeling betreffende de betaling van belastingen of premies worden door de minister, dan wel de kandidaat en zijn gezinsleden schriftelijk vastgelegd en overhandigd aan de formateur en de Gouverneur.
2. De afspraken worden door de kandidaat of, na zijn benoeming, door de minister ten uitvoer gebracht binnen een door de formateur te bepalen termijn doch uiterlijk binnen 3 maanden na zijn benoeming.

Hoofdstuk 4
Schriftelijke verklaringen en kennisgevingen tijdens en na beëindiging van de ambtsperiode

Artikel 13

1. De minister stelt de minister-president onverwijld schriftelijk in kennis van feiten of omstandigheden die zich na zijn aanvaarding van het ambt van minister hebben voorgedaan en waarmede in het kader van de onderzoeken, bedoeld in artikel 2, eerste lid, bij zijn kandidaatstelling rekening zou zijn gehouden indien die feiten of omstandigheden op dat tijdstip bekend zouden zijn geweest.

2. Onder feiten of omstandigheden, bedoeld in het eerste lid, wordt in ieder geval verstaan:
   a. het geval dat de minister in het huwelijk treedt of een samenlevingsrelatie aangaat;
   b. het geval van beëindiging van een huwelijk of samenlevingsrelatie;
   c. wijzigingen die zich hebben voorgedaan ten aanzien van hetgeen door hem met toepassing van artikel 10 is verklaard;
   d. het ontstaan van een verplichting tot het doen van opgave overeenkomstig artikel 11, eerste lid, ten aanzien van een gezinslid waarvoor vóór de aanvaarding van de betrekking als minister die verplichting niet bestond;
   e. het ontstaan van zakelijke of persoonlijke belangen door erfrecht, giften en andere inkomstenbronnen;
   f. andere bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, aan te wijzen gevallen.
3. De gewezen minister die vanwege een onvoorzien of abrupt einde van zijn ministerschap redelijkerwijs niet heeft kunnen voldoen aan het eerste lid, voldoet alsnog binnen 30 dagen aan die verplichting.
4. De minister, belast met algemene zaken, kan bij ministeriële regeling een model vaststellen voor de kennisgeving, bedoeld in het eerste lid.
5. Artikel 11 is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 14

1. De minister legt tijdens zijn ambtsperiode het voornemen van zijn gezinsleden tot het verwerven van zakelijke belangen en het aanvaarden van nevenfuncties of nevenwerkzaamheden door middel van een schriftelijke verklaring voor aan de minister-president.
2. De gezinsleden van de minister zijn desverlangd gehouden de inlichtingen aan hem te verstrekken die hij redelijkerwijs nodig heeft voor het invullen van de schriftelijke verklaring.
3. Artikel 11, tweede tot en met vierde lid, is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 15

1. Tijdens zijn ambtsperiode gaat de minister geen zakelijke belangen aan, aanvaardt geen nevenfuncties en verricht geen nevenwerkzaamheden.
2. In afwijking van het eerste lid worden nevenwerkzaamheden noodzakelijk voor het behoud van beroepstitels in overleg met de minister-president tijdens de ambtsperiode van minister toegelaten.
3. De minister-president stelt de Staten onverwijld in kennis van de nevenwerkzaamheden, bedoeld in het tweede lid.

Artikel 16

Indien de minister in strijd handelt met de artikelen 5, vierde lid, 11, eerste lid, 12, tweede lid, 13, eerste en vijfde lid, 14, eerste lid en 15, eerste lid, alsmede indien de gewezen minister in strijd handelt met artikel 13, derde lid, geeft de minister-president daarvan onverwijld kennis aan de Staten.

Artikel 17

De minister dient met onmiddellijke ingang zijn ontslag in, indien de minister:
a. heeft nagelaten informatie aan de formateur te melden, waarvan hij weet of redelijkerwijze moest weten dat de informatie relevant is voor zijn benoeming tot minister, en dit nalaten bekend wordt na aanvaarding van het ambt van minister;
b. als verdachte wordt aangemerkt in een lopend strafrechtelijk onderzoek ter zake van een misdrijf.

Artikel 18

Indien bij de toepassing van de bepalingen in dit hoofdstuk de minister tevens de minister-president is, worden de aan de minister-president voorgeschreven rollen vervuld door de vice minister-president.

Hoofdstuk 5
Besluitvorming

Artikel 19

1. De minister neemt geen deel aan het voorbereidingsproces, vergaderingen, beraadslagingen en besluitvorming over:
   a. zakelijke belangen die hij op grond van artikel 11, eerste lid, op afstand heeft gezet, en
   b. zaken die de belangen raken van zijn gezinsleden en zijn bloed- of aanverwanten tot en met de derde graad.
2. Indien een geval als bedoeld in het eerste lid zich voordoet, draagt de minister de bedoelde taken, waaronder de besluitvorming, over aan de minister-president. Indien het geval de minister-president betreft, draagt de minister-president de taken over aan de vice minister-president. Indien het geval zowel de minister-president als de vice minister-president betreft, wijst de ministerraad een andere minister aan die de taken overneemt.

Hoofdstuk 6
De bewaring van schriftelijke verklaringen en kennisgevingen en overige stukken

Artikel 20

1. De kennisgevingen met betrekking tot de in artikel 2, eerste lid, bedoelde onderzoeken, de schriftelijke verklaringen, bedoeld in de artikelen 10, eerste lid, 13, eerste en derde lid, en 14, eerste lid, alsmede alle stukken, die betrekking hebben op die kennisgevingen en verklaringen, worden, voor zover van toepassing, door de formateur, dan wel de minister-president, dan wel de voorzitter van de Raad van Advies, na afdoening daarvan ingediend bij de Algemene Rekenkamer.
2. De Algemene Rekenkamer bewaart alle in het eerste lid bedoelde documenten voor de duur van vijf jaar, gerekend vanaf de datum waarop de betrokken minister ophoudt minister te zijn.

3. De Algemene Rekenkamer vernietigt alle op de betrokken minister betrekking hebbende documenten na verloop van de bewaartermijn, bedoeld in het tweede lid. Van de vernietiging wordt proces-verbaal opgemaakt.
4. Met betrekking tot het bewaren en vernietigen van de documenten, bedoeld in het eerste lid, kan de minister, belast met algemene zaken, bij ministeriele regeling nadere regels stellen.
5. Het eerste lid is niet van toepassing indien de kandidaat niet wordt benoemd tot minister. Alsdan worden de desbetreffende documenten door de formateur, dan wel de minister-president, na afdoening vernietigd. Van de vernietiging wordt proces-verbaal opgemaakt dat wordt bewaard bij de Algemene Rekenkamer.

Artikel 21

1. De Algemene Rekenkamer houdt een register van de overeenkomstig artikel 20, eerste en vijfde lid, ingediende documenten.
2. Het register bevat in ieder geval:
   a. de datum van ontvangst van de documenten;
   b. voor zover van toepassing, de naam van de minister en de datum waarop de documenten zijn vernietigd.
3. Het register bevat voorts slechts gegevens die noodzakelijk zijn voor het doel waarvoor het is aangelegd.
4. Bij landsbesluit wordt een reglement voor het register vastgesteld. De minister, belast met algemene zaken, draagt zorg voor de juiste werking ervan.

Artikel 22

1. De Algemene Rekenkamer treft maatregelen ter beveiliging van de in het register opgenomen gegevens. Deze maatregelen houden ten minste voorzieningen in tegen:
   a. beschadiging of verloren gaan van de gegevens als gevolg van brand of andere calamiteiten dan wel als gevolg van kwaadwillige handelingen of onachtzaamheid van derden of eigen medewerkers;
   b. onbevoegde wijziging van de gegevens;

   c. ontvreemding van de gegevens;
   d. kennisneming van de gegevens door onbevoegden.
2. De minister, belast met algemene zaken, kan in overeenstemming met de minister, belast met justitie, aanwijzingen geven omtrent de beveiliging van het register.

Hoofdstuk 7
Geheimhouding

Artikel 23

Een ieder die betrokken is bij de uitvoering van deze landsverordening en daarbij de beschikking krijgt over gegevens waarvan hij het vertrouwelijke karakter kent of redelijkerwijs moet vermoeden, is verplicht tot geheimhouding daarvan, behoudens voor zover enig wettelijk voorschrift hem tot bekendmaking verplicht of uit zijn taak bij de uitvoering van deze landsverordening de noodzaak tot bekendmaking voortvloeit.

Hoofdstuk 8
Strafbepalingen

Artikel 24

De minister die handelt in strijd met de artikelen 12, tweede lid, 15, eerste lid, 19, eerste lid, alsmede de gewezen minister die in strijd handelt met artikel 13, derde lid, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste drie jaren.

Artikel 25

1. Degene die de in de artikelen 9, eerste en derde lid, en 23 opgelegde geheimhouding opzettelijk schendt, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste een jaar of een geldboete van de derde categorie.
2. Geen vervolging heeft plaats dan op klacht van hem, te wiens aanzien de geheimhouding is geschonden.

Artikel 26

De in de artikelen 24 en 25 bedoelde strafbare feiten zijn misdrijven.

Hoofdstuk 9
Slotbepalingen

Artikel 27

1. Deze landsverordening treedt in werking met ingang van 1 januari 2022.
2. Zij kan worden aangehaald als: Landsverordening integriteit ministers.

Gegeven te Oranjestad, 17 december 2021
J.A. Boekhoudt

De minister van Algemene Zaken, Integriteit, Overheidszorg,
Innovatie en Energie,
E.C. Wever-Croes

De minister van Justitie, Veiligheid en Integratie,
R.G. Tjon